

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/27/2024
Identifikačné číslo spisu: 6121229782
Dátum vydania rozhodnutia: 17.02.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:6121229782.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu +ULTRA asset & debt recovery, s.r.o., Grösslingova 56, Bratislava, IČO: 35 800 054, zastúpeného JUDr. Róbertom Šimkom, advokátom, Grösslingova 56, Bratislava, proti žalovanému N. K., narodený XX.XX.XXXX, bytom G., zastúpenému ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA JUDr. E. Mišíková & JUDr. Ing. R. Cádra, s.r.o., Partizánska 2, Bratislava, IČO: 50 469 738, o zaplatenie 45 138 eur s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. B2-26Cb/3/2021, konajúc o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/154/2022-187 zo dňa 31.01.2024, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

II. Žalovaný m á n á r o k voči žalobcovi na plnú náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 26Cb/3/2021-124 zo dňa 24.02.2022 rozhodol prvým výrokom tak, že žalobu žalobcu zamietol. Druhým výrokom žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 45 138 eur s príslušenstvom a náhrady trov konania. Žalobca uplatnený nárok odôvodnil tým, že žalovaný ako konateľ obchodnej spoločnosti AUTO LESK s. r. o., IČO: 46 016 856 (ďalej tiež „AUTO LESK s.r.o.“ alebo „spoločnosť“) vypovedal nájomnú zmluvu na nebytové priestory slúžiace na výkon podnikateľskej činnosti spoločnosti (údržba motorových vozidiel bez zásahu do motorickej časti a opravy karosérií, ďalej tiež „prevádzka autolakovne“) bez toho, aby vypovedaniu zmluvy predchádzalo odsúhlasenie väčšinou konateľov a zároveň zabezpečenie náhradných priestorov.

Týmto žalovaný porušil svoje povinnosti konateľa, v dôsledku čoho vznikla spoločnosti škoda vo forme ušlého zisku (vyčísleného za roky 2018 a 2019), ktorú bol žalovaný povinný nahradiť spoločnosti, resp. aktuálne, vzhľadom na postúpenie tejto pohľadávky, žalobcovi.

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný bol od 27.01.2011 do 22.11.2017 konateľom spoločnosti AUTO LESK s.r.o., ktorá za účelom výkonu svojej podnikateľskej činnosti uzavrela ako nájomca zmluvu o nájme, predmetom ktorej boli nebytové priestory špecifikované v žalobe, a to na dobu neurčitú s trojmesačnou výpovednou lehotou. Žalovaný ako konateľ spoločnosti AUTO LESK, s.r.o. nájomnú zmluvu vypovedal listom zo dňa 29.05.2017 a nájomný vzťah skončil dňa 31.08.2017.

4. Súd prvej inštancie doloženú zmluvu o postúpení predmetnej pohľadávky z titulu škody voči žalovanému, uzavretú medzi AUTO LESK, s.r.o. a Y.T. (druhou konateľkou a spoločníčkou) považoval za neplatnú, za neplatné považoval aj následné zmluvné postúpenie medzi Y.T. a žalobcom, a to z viacerých právnych dôvodov uvedených v odôvodnení prvoinštančného rozhodnutia (ods. 17 až 26 odôvodnenia).

5. Súd prvej inštancie skončenie nájmu nebytových priestorov dňom 31.08.2017, v ktorých spoločnosť vykonávala svoju činnosť, nepovažoval za skutočnosť, ktorá by následne spoločnosti znemožňovala výkon akejkoľvek ďalšej podnikateľskej činnosti a znemožnila jej dosiahnuť zisk. V tejto súvislosti vypovedanie zmluvy o nájme žalovaným ako konateľom spoločnosti AUTO LESK, s.r.o., listom z 29.05.2017, súd nepovažoval za rozhodnutie o obchodnom vedení spoločnosti v zmysle § 134 ObZ, keďže rozhodnutie vypovedať nájomnú zmluvu k nebytovým priestorom nie je možné stotožňovať s rozhodnutím o ukončení podnikateľskej činnosti. Dospel k záveru, že nemožno dávať do príčinnej súvislosti vypovedanie nájomnej zmluvy a nemožnosť spoločnosti v rozhodnom (tu žalovanom) období dosahovať zisk, čo žalobca ani nepreukázal.

6. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že žalobca výšku škody na ušlom zisku (pôvodne na strane AUTO LESK, s.r.o.) uplatnenej voči žalovanému vyčísľil iba na základe hospodárskych výsledkov celkom inej obchodnej spoločnosti, a to AUTO LESK SK, s.r.o. (IČO: 48 134 180), pričom vychádzal zo záverov znaleckého posudku č. 5/2020 zo dňa 14.12.2020, vypracovaného spoločnosťou Ústav pre výskum, vedu a znanectvo, s.r.o., Sekurisova 12, Bratislava, IČO: 35 865 954. Konštatoval, že znalec neuviedol, na základe akých vstupov dospel k záveru, že pokiaľ by nedošlo k ukončeniu nájomného vzťahu, tak by AUTO LESK, s.r.o. dosiahla rovnaké výsledky v podnikaní ako AUTO LESK SK, s.r.o.

7. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca ako postupník nepreukázal existenciu svojej aktívnej vecnej legitimácie v konaní z dôvodu neplatného postúpenia žalovanej peňažnej pohľadávky s príslušenstvom (§ 524 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka). Súčasne žalobu zamietol z dôvodu nepreukázania existencie samotného peňažného nároku, keďže žalobca v konaní nepreukázal ušlý zisk spoločnosti, a teda splnenie všetkých atribútov náhrady škody (§ 135a ObZ) kumulatívne stanovených pre vznik zodpovednosti žalovaného (bývalého) konateľa za škodu (existencia protiprávneho konania, vznik škody a jej výška, príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti konateľa a vznikom škody). Za nepreukázané považoval aj tvrdenie o porušení povinnosti pri prijímaní rozhodnutí v rámci obchodného vedenia spoločnosti konaním žalovaného (§ 134 ObZ) v súvislosti s vypovedaním nájomnej zmluvy.

8. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal žalobca odvolanie, o ktorom Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

9. Uviedol, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a jeho rozhodnutie je vo výroku vecne správne. Taktiež sa stotožnil s odôvodnením prvoinštančného rozhodnutia, na ktoré odkázal (§ 387 ods. 2 CSP), okrem dôvodov týkajúcich sa záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobcu, založenom na konštatovaní neplatnosti doložených zmlúv o postúpení žalovanej pohľadávky zo 17.05.2018 a 27.08.2018, pričom odvolací súd tento svoj odlišný právny záver skutkovo a právne odôvodnil (ods. 21, 22 odôvodnenia).

10. Vo zvyšnej časti, v ktorej sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie vedúcimi k zamietnutiu celej žaloby, odvolací súd na doplnenie a zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia považoval za určujúci záver o nepreukázaní ušlého zisku spoločnosti, existencie samotnej škody a nároku na jej náhradu (§ 135a ObZ). Odvolací súd taktiež zhodne so súdom prvej inštancie nepovažoval za preukázané porušenie povinnosti žalovaného ako konateľa podľa § 135a ObZ, ani z hľadiska úpravy obsiahnutej v § 134 ObZ.

11. Odvolací súd ďalej poukázal na to, že žalobca svoj nárok odôvodňoval obídením zabezpečenia súhlasu väčšiny konateľov pri vypovedaní nájomnej zmluvy (porušenie § 134 ObZ) a konaním v rozpore so záujmami spoločnosti a všetkých jej spoločníkov (§ 135a ObZ), čím mal žalovaný porušiť svoje zákonné povinnosti vyplývajúce mu z funkcie konateľa a v dôsledku tohto porušenia má žalovaný povinnosť nahradiť škodu, ktorá týmto nezákonným konaním vznikla (pôvodne) spoločnosti AUTO LESK s.r.o.

12. Odvolací súd vo všeobecnosti vysvetlil pojem „obchodné vedenie spoločnosti“. Uviedol, že Obchodný zákonník pojem obchodné vedenie nedefinuje, keďže ide o koncept naviazaný na konkrétnu spoločnosť, a preto je potrebné ho analyzovať v rámci konkrétneho prípadu. V súlade s názorom súdu prvej inštancie konštatoval, že v danom prípade nejde o také konanie žalovaného, ktoré by bolo možné subsumovať pod pojem obchodné vedenie spoločnosti v zmysle § 134 ObZ, na ktoré by sa vyžadoval súhlas väčšiny konateľov spoločnosti. V konaní nebolo preukázané, že spoločnosť AUTO LESK, s.r.o. vykonávala reálne činnosť auto lakovne ako svoju podnikateľskú činnosť a výpoveď z nájomnej zmluvy nie je možné považovať za vec vnútornej prevádzky podniku, či otázku organizačného charakteru. Preto zo strany žalovaného nemohlo dôjsť k porušeniu povinnosti konateľa s odkazom na § 134 ObZ.

13. Odvolací súd za podstatné považoval to, že žalobca uplatnený nárok odvodzoval od ustanovenia § 135a ObZ, v ktorom je konateľom uložená povinnosť nahradiť škodu, ktorú porušením povinnosti spoločnosti spôsobili. Keďže vo veci samej išlo o náhradu škody podľa § 135a ObZ, mal žalobca preukázať porušenie povinnosti žalovaného ako konateľa, pričom v tomto smere bol v konaní zaťažený dôkazným bremenom, ktoré neunesol. Dodal, že: „Vzhľadom na nepreukázanie porušenia povinnosti žalovaného ako konateľa sa odvolací súd samotným nárokom na náhradu škody, t. j. existenciou vzniknutej škody v podobe ušlého zisku nezaoberal“.

14. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej tiež „dovolateľ“), prípustnosť ktorého vyvodzoval z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP a podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, pričom dovolaciemu súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

15. Dovolateľ videl naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP v tom, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je prekvapivé. Dôvodil, že odvolací súd rozhodnutie založil na právnom posúdení, ku ktorému sa ako žalobca v odvolacom konaní nemohol vyjadriť. V tejto súvislosti namietal, že podľa odvolacieho súdu sa v posudzovanom prípade nejedná o rozhodnutie o obchodnom vedení spoločnosti a teda o porušenie § 134 ObZ, ale o náhradu škody podľa § 135a ObZ. Žalobca sa k otázke nenaplnenia predpokladov pre vznik zodpovednosti za škodu podľa 135a ObZ a k interpretácii uvedenej právnej normy odvolacím súdom nemohol vyjadriť, nakoľko uvedená otázka nebola pred súdom prvej inštancie riešená. V konaní pred súdom prvej inštancie boli riešené otázky aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, platnosti zmlúv o postúpení pohľadávky, správnosť vyčíslenia škody, ktorá predstavuje ušlý zisk a okrajovo bola riešená otázka konania žalovaného vo vzťahu k obchodnému vedeniu spoločnosti podľa § 134 ObZ vo vzťahu rozporu konania žalovaného so záujmami spoločnosti a všetkých jej spoločníkov.

16. Dovolateľ ďalej uviedol, že žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie „relevantne a účinne nepoprel obídenie zabezpečenia súhlasu väčšiny konateľov (§ 134 Obchodného zákonníka) a relevantne nepoprel ani to, že jeho konanie bolo v rozpore so záujmami spoločnosti a všetkých jej spoločníkov (§

135a ods. 1 Obchodného zákonníka)“. Preto ako žalobca toto nepovažoval v konaní za sporné a rovnako zo strany súdov malo byť posudzované ako nesporné podľa § 151 ods. 1 CSP. Napadnutým procesným postupom odvolacieho súdu bol podľa dovolateľa porušený princíp kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní, ako aj zákaz prekvapivých súdnych rozhodnutí. Tým došlo k porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý proces. Namietal, že odvolací súd založil svoje rozhodnutie na iných právnych záveroch než súd prvej inštancie bez toho, aby podľa § 382 CSP vyzval žalobcu, aby sa k možnému použitiu ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu, na ktorých založil svoje rozhodnutie, vyjadril.

17. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľ odôvodnil námietkou nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom „vyriešením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie súdu, či rozhodnutie žalovaného ako konateľa o vypovedaní zmluvy, ktorou bolo pre spoločnosť AUTO LESK, s.r.o. zabezpečované užívanie priestorov, v ktorých táto spoločnosť vykonávala celú svoju obchodnú činnosť je možné v kontexte všetkých v relevantnom čase prebiehajúcich udalostí, považovať za obchodné vedenie spoločnosti, na ktoré sa vyžaduje v zmysle ust. § 134 Obchodného zákonníka súhlas väčšiny konateľov spoločnosti.“ Za správne právne posúdenie považuje dovolateľ záver, že takéto rozhodnutie žalovaného o vypovedaní nájomnej zmluvy, ktorá rozhodujúcim spôsobom determinuje reálne fungovanie spoločnosti, je rozhodnutím o obchodnom vedení spoločnosti, na ktoré je v zmysle § 134 ObZ vyžadovaný súhlas nadpolovičnej väčšiny konateľov spoločnosti.

18. Dovolateľ vyjadril vlastný názor na výklad pojmu obchodné vedenie spoločnosti v zmysle § 134 ObZ. V tejto súvislosti poukázal na ním preferované závery rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 31Cdo/1993/2019 zo dňa 11.09.2019, z ktorých zvýraznil, že pod obchodné vedenie spoločnosti možno zaradiť aj rozhodovanie o premiestnení prevádzkarne spoločnosti do nových priestorov, pokiaľ sú existujúce nevyhovujúce. Ďalej uviedol, že žalovaný ako konateľ vypovedal nájomnú zmluvu bez toho, aby boli zabezpečené iné priestory pre výkon podnikateľskej činnosti spoločnosti, ktorá tak bola zbavená možnosti podnikat' a dosahovať zisk. V čase vypovedania nájomnej zmluvy bol žalovaný jedným z dvoch konateľov spoločnosti, napriek tomu k vypovedaniu zmluvy pristúpil bez predchádzajúceho rozhodnutia valného zhromaždenia spoločnosti, ako aj bez predchádzajúceho súhlasu druhého konateľa.

19. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dovolací dôvod podľa 420 písm. f) CSP daný nie je, keďže napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nie je prekvapivým rozhodnutím. Žalobca už v rámci podanej žaloby odôvodňoval svoj nárok podľa § 135a ods. 1 a 2 ObZ, pričom argumentoval porušením povinnosti na strane žalovaného zabezpečiť si súhlas väčšiny spoločníkov pri rozhodnutí o ukončení nájomnej zmluvy, keďže tento úkon považuje za obchodné vedenie spoločnosti. Žalobca neargumentoval, že by zo strany žalovaného išlo o zanedbanie konania s odbornou starostlivosťou, a k tomuto ani neprodukoval žiadne dôkazy, zároveň ani na relevantné otázky v tomto smere na nariadenom pojednávaní nevedel doplniť dôležité skutkové tvrdenia. Súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd, tak mohol posúdiť a rozhodnúť spor výlučne v intenciách predostretých žalobcom, čo aj oba súdy urobili. Odvolací súd teda nepoužil doposiaľ nepoužitú ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré by odôvodňovalo postup podľa § 382 CSP. Vo svojom rozhodnutí len poukázal na absenciu argumentácie (skutkovej a právnej) k predpokladom zodpovednosti konateľa za škodu uvedených v žalobe použitom ustanovení § 135a ods. 1 ObZ a preukázanie naplnenia predpokladov uvedených v § 135a ods. 2 ObZ. Preto nemožno hovoriť o prekvapivom rozhodnutí odvolacieho súdu, ale len o nedostatočnom odôvodnení žaloby.

20. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalovaný uviedol, že posúdenie obsahu pojmu obchodné vedenie spoločnosti je potrebné vykladať vždy osobitne s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti toho - ktorého prípadu. Podľa neho už súd prvej inštancie správne vyhodnotil skutkové okolnosti, keď rozhodol, že rozhodnutie o vypovedaní nájmu nemožno subsumovať pod pojem obchodné vedenie spoločnosti. Keďže rozhodnutie konateľa vypovedať nájomnú zmluvu je podľa dovolateľa potrebné posúdiť „v kontexte všetkých v relevantnom čase prebiehajúcich udalostí“, ide v podstate o posúdenie všetkých skutkových okolností a posúdenie, či tieto naplňajú pojem obchodné vedenie spoločnosti. Nejde teda o vyriešenie právnej otázky, ktorej zodpovedanie je potrebné na

rozhodnutie v predmetnej veci, a teda nejde ani o naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 421 CSP a dovolanie navrhol zamietnuť.

21. Dovolateľ reagoval vo svojom následnom vyjadrení a uviedol, že súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu absencie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Konaniu s odbornou starostlivosťou podľa § 135 a ods. 1 ObZ sa v rámci dokazovania, ani vo svojom rozhodnutí nevenoval. V rozhodnutí uviedol iba citáciu uvedeného ustanovenia a k pojmu obchodného vedenia spoločnosti vytýkal žalobcovi ako nadobúdateľovi pohľadávky, že k výkonu podnikateľskej činnosti spoločnosti nevedel uviesť bližšie okolnosti, či mala zamestnancov alebo túto činnosť vykonával niektorý z konateľov. Až odvolací súd postavil svoj potvrdzujúci rozsudok na údajnom neunesení dôkazného bremena žalobcu pokiaľ ide o preukázanie porušenia povinnosti žalovaného ako konateľa obchodnej spoločnosti. Dovolateľ zduplikoval, že ním tvrdené skutočnosti ohľadom vypovedania nájomnej zmluvy a nezabezpečenia nových priestorov na výkon podnikateľskej činnosti, bez súhlasu druhého konateľa, žalovaný v konaní nerozporoval, a preto ich mal súd prvej inštancie považovať za nesporné v zmysle § 151 ods. 1 CSP. Podľa dovolateľa k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 CSP žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu neuviedol žiadnu argumentáciu.

22. Žalovaný v následnom vyjadrení na doplnenie svojej už vyššie uvedenej argumentácie uviedol, že v zmysle § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Prípadná vecná nesprávnosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nebráni tomu, aby odvolací súd v konečnom dôsledku rozhodnutie potvrdil, a to aj z odlišných právnych dôvodov, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvej inštancie. Žalovaný poukázal na to, že odvolací súd sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie o nemožnosti subsumovania vypovedania nájomnej zmluvy pod obchodné vedenie v zmysle § 134 ObZ, čo nemožno považovať za nesprávny procesný postup. Uviedol, že dovolateľ sa vo svojej argumentácii vracia k rozhodnutiu súdu prvej inštancie, jeho správnosti a v ňom obsiahnutej argumentácii, hoci dovolacie konanie je prostriedkom na prieskum výlučne rozhodnutí odvolacieho súdu z hľadiska nesprávneho procesného postupu alebo nesprávneho právneho posúdenia. Všetky dovolateľom tvrdené nesprávnosti a nedostatky rozhodnutia súdu prvej inštancie mal namietat' v rámci podaného odvolania. Rozhodnutie odvolacieho súdu nemožno považovať za prekvapivé, aj keď odvolací súd svoj záver založil na preukázaní porušenia povinnosti žalovaného ako konateľa obchodnej spoločnosti podľa § 135a ObZ, nakoľko odvolací súd postupoval v súlade s § 387 ods. 1 CSP, pričom sa opieral o právnu normu, ktorá bola v konaní používaná nielen súdom prvej inštancie, ale aj žalobcom.

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v dovolacom konaní v zmysle § 429 ods. 1 CSP advokátom, skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

K právnej úprave prípustnosti dovolania

24. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

25. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, pokiaľ trpí niektorou z procesných väd konania vymenovaných v písm. a) až f) predmetného ustanovenia (zakotvujúce tzv. vady zmätočnosti).

26. Podľa § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby

uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

27. Podľa § 431 ods. 1, 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie v čom spočíva táto vada.

28. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

29. Podľa § 432 ods. 1, 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 1, 2 CSP).

30. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

K prípustnosti dovolania z dôvodov podľa § 421 ods. 1 CSP

31. Dovolateľ prípustnosť dovolania odôvodnil podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

32. Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, akodovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

33. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo ku kľúčovým záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 CSP.

34. Nesprávne právne posúdenie veci dovolateľ vzhliadol v tom, že odvolací súd v danom prípade nepovažoval vypovedanie nájomnej zmluvy žalovaným konateľom za rozhodnutie o obchodnom vedení spoločnosti. Na podporu svojho opačného názoru dovolateľ poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 31Cdo/1993/2019, v zmysle ktorého pod pojem obchodné vedenie spoločnosti možno zaradiť aj rozhodovanie o premiestnení prevádzkarne spoločnosti do nových priestorov, pokiaľ existujúce sú nevyhovujúce. Dovolateľ podradenie predmetného konania žalovaného pod obchodné vedenie spoločnosti zakladá na skutočnosti, že išlo o nebytové priestory, v ktorých spoločnosť reálne vykonávala celú svoju podnikateľskú činnosť a vypovedaním nájomnej zmluvy žalovaný zamedzil spoločnosti vykonávať jej podnikateľskú činnosť, a tým dosahovať zisk. Právnu otázku naformuloval tak, „či rozhodnutie žalovaného ako konateľa o vypovedaní nájomnej zmluvy, ktorou bolo pre spoločnosť AUTO LESK, s.r.o. zabezpečované užívanie priestorov, v ktorých táto spoločnosť vykonávala celú svoju obchodnú činnosť je možné, v kontexte všetkých v relevantnom čase prebiehajúcich udalostí, považovať za obchodné vedenie spoločnosti, na ktoré sa vyžaduje v zmysle

ustanovenia § 134 Obchodného zákonníka súhlas väčšiny konateľov spoločnosti.“ Argumentácia dovolateľa smerujúca k správne právne posúdeniu veci spočívala v kladnej odpovedi na túto ním formulovanú otázku, a teda, že vypovedanie zmluvy o nájme priestorov, v ktorých spoločnosť vykonáva svoju podnikateľskú činnosť, spadá pod obchodné vedenie spoločnosti, a preto na vykonanie tohto právneho úkonu je potrebný súhlas väčšiny konateľov spoločnosti.

35. Po preskúmaní obsahu dovolania z hľadiska jeho prípustnosti podľa § 421 ods. 1 CSP, dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie v tejto časti nie je prípustné.

36. V danom prípade zodpovedanie dovolateľom nastolenej právnej otázky smerujúcej k ustáleniu názoru, či v zmysle § 134 ObZ do obchodného vedenia spoločnosti možno zahrnúť aj vypovedanie zmluvy o nájme priestorov, v ktorých spoločnosť vykonáva podnikateľskú činnosť, by nebolo spôsobilé zmeniť rozhodnutie odvolacieho súdu potvrdzujúce rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby. Aj keď sa k uvedenej parciálnej otázke, vzhľadom na obsah odvolacích námietok žalobcu, odvolací súd v napadnutom rozhodnutí vyjadril, od jej vyriešenia kľúčovo nezáviselo jeho rozhodnutie o potvrzení prvoinštančného rozhodnutia o zamietnutí žaloby. Žalobca sa totiž žalobným návrhom výslovne domáhal zaplataenia peňažného nároku titulom náhrady škody voči žalovanému ako konateľovi spoločnosti vo forme ušlého zisku (§ 135a ObZ). Pritom dovolateľom nastolená otázka k výkladu § 134 ObZ na ním predostretý skutkový stav, sa prejudiciálne viazala na tvrdenie o splnení len jedného z atribútov vzniku zodpovednosti konateľa za škodu spôsobenú spoločnosti, a to porušenia jeho právnej povinnosti. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie vyplýva, že súdy posudzovali aj otázku vzniku a existencie škody na tvrdenom ušlom zisku spoločnosti a jeho výšky, ako aj príčinnej súvislosti medzi porušením právnej povinnosti konateľa a vznikom škody. V tomto smere dospeli zhodne ku kľúčovému záveru, ktorý viedol k zamietnutiu žaloby, že z hľadiska žalobou uplatneného nároku žalobca neunesol svoje dôkazné bremeno v konaní.

37. Odvolací súd prevzatím relevantnej časti odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 2 CSP v napadnutom rozhodnutí aproboval závery, podľa ktorých „samotnú výpoveď nájomnej zmluvy nemožno bez ďalšieho označiť za conditio sine qua non, ktorý by spôsobila, že žalobca by už ďalej nebol schopný vykonávať predmetnú podnikateľskú činnosť a dosahovať v nej zisk. Žalobca navyše výšku ušlého zisku vyčíslil v podstate iba na základe hospodárskych výsledkov celkom inej obchodnej spoločnosti AUTO LESK, s.r.o., keďže takto bol ušlý zisk vyčíslený v znaleckom posudku č. 5/2020“ (ods. 31 odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie). Z rozhodnutia súdu prvej inštancie ďalej vyplýva, že žalobca tvrdený ušlý zisk (vznik a výšku škody) opieral o závery znaleckého posudku predloženého v konaní, ktoré však neboli relevantné z dôvodu, že predmetom znaleckého dokazovania a podkladom pre znalecké posúdenie neboli hospodárske výsledky poškodenej spoločnosti AUTO LESK, s.r.o., ktoré žalobca v konaní ani nedoložil, ale inej spoločnosti. Súd prvej inštancie poukázal na to, že „aj sám znalec uvádza, že mu nie sú známe hospodárske výsledky spoločnosti AUTO LESK, s.r.o. Nie je teda zrejmé, či predmetná spoločnosť pre(d) ukončením nájomnej zmluvy dosahovala zisk a či sa jej hospodárske výsledky po 31.08.2017 vôbec zhoršili“. Súd prvej inštancie tak uzavrel, že žalobca nepreukázal existenciu svojej aktívnej vecnej legitimácie v konaní a „nepreukázal ani existenciu samotného nároku na náhradu škody, keďže nepreukázal existenciu protiprávneho konania na strane žalovaného, samotnú existenciu škody, resp. vznik ušlého zisku a nepreukázal ani príčinnú súvislosť medzi tvrdeným protiprávnym konaním žalovaného uplatneným nárokom“ (ods. 32, 33 odôvodnenia).

38. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd sa (s výnimkou ním konštatovaného nesprávneho posúdenia otázky aktívnej legitimácie žalobcu z hľadiska postúpenia žalovanej pohľadávky na žalobcu), so závermi a názorom súdu prvej inštancie stotožnil a rozhodnutie považoval v tejto časti za vecne správne. K vypovedaniu nájomnej zmluvy žalovaným uviedol, že „v konaní nebolo preukázané zo strany žalobcu, že sa jedná o rozhodovanie o vnútorných záležitostiach spoločnosti“ a že „zo strany žalovaného nemohlo dôjsť k porušeniu povinnosti konateľa s odkazom na ust. § 134 Obch. zák.“. Zdôraznil, že žalobca svoj nárok vyvodzoval z § 134 ObZ v nadväznosti na § 135a ObZ, pričom odvolací súd sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia zameril na jeden z viacerých atribútov pre vznik nároku žalobcu voči žalovanému na náhradu uplatnenej škody podľa 135a ObZ, a to „nekonanie s

odbornou starostlivosťou“, ktorý nepovažoval za preukázaný a k ostatným sa už osobitne nevyjadril. Vo vzťahu k nim však platí, že v rámci potvrdenia vecnej správnosti rozhodnutia v celej výrokovej časti a v zreteľne vymedzenej časti odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 1 a 2 CSP), sa odvolací súd stotožnil aj s tými závermi súdu prvej inštancie, ktoré sa týkali neunesenia dôkazného bremena - nepreukázania samotnej skutkovej okolnosti ušlého zisku a následkom toho ani existencie škody na strane spoločnosti, a to z hľadiska tvrdeného vzniku a výšky ušlého zisku za žalovanú dobu. To, že odvolací súd sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia detailnejšie zamerlal (aj) na otázku porušenia povinnosti žalovaného ako konateľa v zmysle § 134 ObZ, v spojení s vytýkanou absenciou tvrdenia a preukázania porušenia jeho konania s odbornou starostlivosťou v zmysle § 135a ObZ, neznamena, že išlo o odlišné či nové právne posúdenie založené na iných než prvoinštančným súdom aplikovaných zákonných ustanoveniach. Je zrejmé, že odvolací súd sa stotožnil aj so záverom súdu prvej inštancie o nepreukázaní skutkových tvrdení žalobcu, že spoločnosti v žalovanej dobe ušiel zisk, uplatňovaný voči žalovanému ako nárok na náhradu škody podľa § 135a ObZ, a to vo výške vyjadrenej v petite žaloby. Keďže vznik zodpovednosti konateľa za škodu ním spôsobenú spoločnosti je viazaný na kumulatívne splnenie viacerých podmienok (vznik a výška škody, porušenie právnej povinnosti, kauzálny nexus medzi vznikom škody a porušením povinnosti), pri nepreukázaní ktorejkoľvek z nich nie je možné náhradu škody voči konateľovi priznať. Uvedené bolo pre zamietnutie žalobou uplatneného nároku kľúčové a dostačujúce.

39. Dovolací súd v nadväznosti na vyššie uvedené primerane poukazuje na svoju skoršiu už ustálenú rozhodovaciu prax, tvoriacu recentnú judikatúru, podľa ktorej: „I. Ak pre priznanie nároku je relevantné naplnenie viacerých hmotnoprávných predpokladov súčasne, pričom v konaní súd zistí neexistenciu čo i len jedného z nich, postačuje v odôvodnení zrozumiteľne vysvetliť túto skutočnosť a nie je potrebné sa s ďalšími predpokladmi v odôvodnení rozhodnutia súdu zaoberať. II. Právna otázka smerujúca v dovolaní k jednému z hmotnoprávných predpokladov, ktorému sa súd nemusel venovať, pre absenciu iného z viacerých hmotnoprávných predpokladov pre vznik nároku (na jeho splnení nezaložil svoje rozhodnutie), nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP.“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo/2/2024 z 20. februára 2025, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 6/2025 pod č. R 42/2025, ktoré bolo predmetom ústavnej sťažnosti odmietnutej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. III. ÚS 416/2025).

40. Z vyššie uvedeného vyplýva, že aj keď sa odvolací súd v napadnutom rozhodnutí vyjadroval k otázke, či vypovedanie nájomnej zmluvy žalovaným v danom prípade predstavovalo porušenie § 134 ObZ, nešlo o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci. Pre zamietnutie žaloby bolo totiž v konečnom dôsledku primárne, podstatné a postačujúce to, čo zreteľne vyplýva z rozhodnutí oboch súdov nižších inštancií, že žalobca neunesol svoje dôkazné bremeno k samotnému tvrdeniu o vzniku a výške ušlého zisku (škody). Dôkazné bremeno znamená, že strana sporu musí preukázať svoje tvrdenia. Strana, ktorá neunesie svoje dôkazné bremeno, sa vystavuje nepriaznivému rozhodnutiu, pretože súd pri rozhodovaní vychádza len z dôkazov, ktoré navrhli protistrany (obdobne uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 9Cdo/271/2020 z 24.10.2022, sp. zn. 1ObdoV/4/2023 z 26.06.2025). K otázke, na koho strane spočíva dôkazné bremeno v prípade nároku na náhradu škody voči konateľovi spoločnosti uplatňovanej podľa úpravy obsiahnutej v § 135a ObZ (v spojení s § 373 a nasl. ObZ) sa najvyšší súd komplexne vyjadril v skoršom rozhodnutí, a to v uznesení sp. zn. 5Obdo/7/2023 zo 14.09.2023 (publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2024 pod č. R 10/2024; tu vid' najmä ods. 79), z ktorého vyplýva, že dôkazné bremeno preukázania vzniku a existencie škody uplatňovanej voči konateľovi, spočíva primárne na poškodenej spoločnosti.

41. Otázka, či strana unesie svoje dôkazné bremeno v konaní, a teda preukáže tvrdenia, o ktoré opiera svoje právo a z neho vyplývajúci uplatnený nárok, je v prvom rade otázkou skutkovou, a nie právnou. „Treba zdôrazniť, že o otázku relevantnú z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 CSP sa nejedná pri riešení otázky, či strana sporu (ne)unesla dôkazné bremeno, ktoré ju v tom ktorom spore zaťažovalo, spočívalo v každom jednotlivom prípade (v každom jednotlivom civilnom sporovom konaní) na posúdení vysoko individuálnych konkrétnych skutkových okolnostiach, ktoré súd posudzuje v rámci voľného hodnotenia dôkazov. Pri hodnotení dôkazov nemožno odvolaciemu súdu vyčítať pochybenia a preto ani nemožno

polemizovať s jeho závermi, ktoré dovolatelia namietajú. Dovolací súd totiž nie je v rámci dovolacieho konania oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, keďže je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).“ (Števček, M. Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1570, 1571).

42. Dovolací súd taktiež zdôrazňuje, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP, „(m)usí íst' o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia.“ (Števček, M. Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1572).

43. Dovolací súd sumarizuje a uzatvára, že zodpovedanie dovolateľom nastolenej právnej otázky by nemalo za následok zmenu rozhodnutí súdov nižších inštancií, keďže pre úspech v konaní o náhradu škody bolo potrebné primárne preukázať ušlý zisk na strane spoločnosti (právneho predchodcu žalobcu). Zároveň preukázať príčinnú súvislosť medzi protiprávnym konaním konateľa spoločnosti a vznikom tvrdenej škody, pričom nie je postačujúca pravdepodobnosť. Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd podľa § 442 CSP. V danom prípade odvolací súd vo svojom rozhodnutí potvrdzujúcim rozsudok súdu prvej inštancie vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie. Z rozhodnutí súdov nižších inštancií vyplýva, že v uvedenom smere žalobca neunesol dôkazné bremeno, a teda právnú otázku dovolateľa, tak ako ju formuloval a vymedzil v dovolaní, považuje dovolací súd v danom prípade za hypotetickú, bez väzby na kľúčové skutkové závery súdov nižších inštancií, a preto nespĺňajúcu kritériá prípustnosti podľa § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 1 a 2 CSP.

44. Keďže rozhodnutie odvolacieho súdu izolovane nezáviselo od vyriešenia dovolateľom naformulovanej otázky a rovnako tak je zřejmé, že rozhodnutie odvolacieho súdu nemôže byť v dôsledku toho zaťažené niektorou z právnych väd predpokladaných § 421 ods. 1 CSP, nie je daná procesná prípustnosť dovolania z dôvodov dovolateľom vyvodzovaných z úpravy obsiahnutej v § 421 ods. 1 písm. b) CSP, preto vo vzťahu k tejto časti žalobcovho dovolania boli naplnené podmienky pre jeho odmietnutie podľa § 447 písm. f) CSP.

K prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP

45. Pre naplnenie prípustnosti dovolania z dovolateľom vymedzeného dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP (vychádzajúc z obsahu dovolania) je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú: 1) nesprávny procesný postup súdu, 2) tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, súčasne 3) intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľ v rámci tohto dôvodu namietol, že rozhodnutie odvolacieho súdu je arbitrárne a odvolací súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie. Namietal nesprávny procesný postup spočívajúci tiež v tom, že odvolací súd založil svoje rozhodnutie na právnom posúdení, ku ktorému sa dovolateľ nemohol vyjadriť, keď uzavrel, že v posudzovanom prípade nejde o rozhodnutie o obchodnom vedení spoločnosti a o porušenie ustanovenia § 134 ObZ, ale o náhradu škody podľa § 135a ObZ. Nemožnosť vyjadriť sa spočívala podľa dovolateľa v tom, že pred súdom prvej inštancie uvedená otázka riešená nebola. Rozhodnutie súdu prvej inštancie spočívalo v posúdení otázok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, platnosti zmlúv o postúpení pohľadávky, správnosti vyčíslenia škody, ktorá predstavuje ušlý zisk. Otázka konania žalovaného vo vzťahu k obchodnému vedeniu spoločnosti podľa § 134 ObZ vo vzťahu k rozporu konania žalovaného so záujmami spoločnosti a všetkých jej spoločníkov bola riešená okrajovo. Dovolateľ taktiež namietal, že ním tvrdené skutočnosti ohľadom vypovedania nájomnej zmluvy a nezabezpečenia nových priestorov na výkon podnikateľskej činnosti, bez súhlasu druhého konateľa, žalovaný v konaní nerozporoval, a preto ich mal súd prvej inštancie považovať za nesporné v zmysle § 151 ods. 1 CSP.

46. Dovolací súd aj vo všeobecnosti uvádza, že podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 26/94). Pod pojmom „nesprávny procesný postup“, ktorý odôvodňuje prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP možno rozumieť aj absenciu odôvodnenia súdneho rozhodnutia, jeho nedostatočnosť, nezrozumiteľnosť, nepresvedčivosť, či svojoľnosť (nielen uvedenie „aspoň nejakých“ dôvodov, ale dostatočných argumentov reagujúcich na relevantné námietky a tvrdenia strán zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom, viď napr. II. ÚS 419/2021), nezabezpečujúcu všetky atribúty a garancie spravodlivej súdnej ochrany. Nemožno totiž oddeľovať procesný postup súdu a rozhodnutie, ktoré je jeho sumárom a výsledkom, pretože celý faktický procesný postup súdu a naň nadväzujúci myšlienkový pochod hodnotenia skutkového stavu a jeho subsumovania pod relevantnú právnu normu je stelesnený v odôvodnení rozhodnutia súdu a práve cez odôvodnenie rozhodnutia musí byť preskúmateľný (pozri aj nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021, body 37 až 41).

47. Dovolací súd ďalej uvádza, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré má tvoriť predmet vecno-právneho prieskumu v dovolacom konaní, má byť a priori preskúmateľné. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, ktorým podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie a v zmysle § 387 ods. 2 CSP sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením, môže byť stručnejšie. Aj pri stručnejších dôvodoch je však podmienkou pre naplnenie práva na spravodlivý súdny proces zrozumiteľnosť a celková presvedčivosť týchto dôvodov. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

48. V posudzovanom prípade odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP, stotožňujúc sa s jeho odôvodnením s výnimkou dôvodov v časti záverov o aktívnej vecnej legitímácii žalobcu, súvisiacich s posúdením postúpenia pohľadávky spoločnosti (nárok na ušlý zisk) na žalobcu. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí pritom jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich jednotu. Odvolací súd spravidla v takomto svojom rozhodnutí preberá skutkové a právne závery súdu prvej inštancie. Takýto postup reaguje na súdnu prax v prípadoch úplných a presvedčivých rozhodnutí súdov prvej inštancie, kedy odôvodnenie rozhodnutia odvolacích súdov je len kopírovaním vecne správnych dôvodov. V takých prípadoch rozhodnutia obsahujú sporovým stranám známe podania, známe napadnuté rozhodnutia (rozsudok alebo uznesenie) a v závere obsahujú už len stručné konštatovanie o správnosti a presvedčivosti rozhodnutia, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje.

49. Z ustanovenia § 220 ods. 2 CSP vyplýva, že súd v odôvodnení rozsudku uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

50. Podľa § 393 ods. 2, 3 CSP, v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich

vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie vecí, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 CSP tým nie sú dotknuté.

51. To znamená, že odvolací súd v prípade, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, sa môže v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“) vo svojej ustálenej judikatúre taktiež zdôraznil, že odôvodnenia rozhodnutí prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (napr. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvoinštančného súdu, ako aj súdu odvolacieho, prípadne aj dovolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania.

52. Dovolací súd v nadväznosti na už vyššie uvedené, vrátane časti zaoberajúcej sa podaným dovolaním z dôvodov v zmysle § 421 CSP, posúdil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu komplexne aj s rozhodnutím súdu prvej inštancie a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok spĺňa všetky predpoklady pre zrozumiteľné a presvedčivé rozhodnutie odvolacieho súdu v zmysle vyššie uvedených zákonných požiadaviek. Ak by sa aj rozhodnutie javilo stručnejšie v niektorých reakciách odvolacieho súdu na námietky žalobcu, nemožno konštatovať, že by táto stručnosť dosiahla intenzitu porušenia práva na spravodlivý súdny proces. Takúto vadu nemožno vyvodzovať len zo samotného konštatovania odvolacieho súdu, bez zohľadnenia celého obsahu a kontextu odvolacieho rozhodnutia, že „vzhľadom na nepreukázanie porušenia povinnosti žalovaného ako konateľa sa odvolací súd samotným nárokom na náhradu škody, t.j. existenciou ušlého zisku nezaoberal“ (ods. 24 odôvodnenia).

53. Dovolacím prieskumom z hľadiska dodržania práva na spravodlivý proces dovolací súd dospel k názoru, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nie je nepresvedčivé a nepreskúmateľné a spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia. V dôvodoch svojho rozhodnutia odvolací súd uvádza, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalobcu, vyjadrenie žalovaného, zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov sporových strán, tiež sa vysporiadava s podstatnými odvolacími námietkami. Odvolací súd jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, prečo rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a akými podstatnými úvahami sa pri svojom rozhodovaní riadil, konštatujúc, že záver súdu prvej inštancie o nepreukázaní žalovaného nároku, primárne z hľadiska neunesenia dôkazného bremena, je vecne správnym. Toto vyplýva aj z vyššie uvedených dôvodov dovolacieho rozhodnutia, ktoré sa zaoberá prípustnosťou dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu preto nie je možné považovať ani za arbitrárne.

54. Dovolací súd ďalej uvádza, že nezistil opodstatnenosť námietky, podľa ktorej odvolací súd založil svoje rozhodnutie na právnom posúdení, ku ktorému sa nemohol dovolateľ vyjadriť, keďže súd prvej inštancie nezaložil svoje rozhodnutie na aplikácii § 135a ObZ tak ako odvolací súd, a teda aplikoval na vec iné ustanovenie Obchodného zákonníka bez toho, aby o tom vopred upovedomil dovolateľa, tak ako to predpokladá ustanovenie § 382 CSP.

55. „Ak odvolací súd nad rámec prvoinštančného rozhodnutia niečo podporne doplní pre zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, neznamená to, že založil svoje rozhodnutie na iných, nových právnych dôvodoch než súd prvej inštancie a takým nesprávnym postupom došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a znemožneniu práva procesnej strany, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.“ (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/228/2019 z 28.10.2020).

56. Tak ako už dovolací súd vysvetlil vyššie, napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nie je prekvapivým rozhodnutím. Žalobca už v rámci podanej žaloby odôvodňoval svoj nárok podľa § 135a ods. 1 a 2 ObZ, keďže uplatnil nárok voči konateľovi spoločnosti (právneho predchodcovi žalobcu) na náhradu škody. K tomu argumentoval porušením povinnosti na strane žalovaného zabezpečiť si súhlas

väčšiny spoločníkov pri rozhodnutí o ukončení nájomnej zmluvy, keďže tento úkon považuje za obchodné vedenie spoločnosti (§ 134 ObZ). Odvolací súd vysvetlil, že žalobca mal argumentovať, avšak neučinil tak, nepreukázal, že by zo strany žalovaného išlo o zanedbanie konania s odbornou starostlivosťou, s tým, že k tomu ani neprodukoval žiadne dôkazy ani relevantné skutkové tvrdenia. Odvolací súd pritom nepoužil doposiaľ nepoužité ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré by odôvodňovalo postup podľa § 382 CSP. V napadnutom rozhodnutí poukázal na absenciu predpokladov zodpovednosti konateľa za škodu uvedených v žalobe v zmysle § 135a ods. 1 ObZ a na preukázanie naplnenia predpokladov uvedených v § 135a ods. 2 ObZ. Tu dovolací súd priamo poukazuje na obsah žaloby (čl. II. Skutkový stav, čl. III. Právny titul), v ktorej žalobca expressis verbis citoval aj právnu úpravu Obchodného zákonníka - § 134, § 135a ods. 1, 2, § 379 a uviedol, že „(o)bídením zabezpečenia súhlasu väčšiny konateľov (porušenie § 134 Obchodného zákonníka) a konaním v rozpore so záujmami spoločnosti a všetkých jej spoločníkov (porušenie § 135a ods. 1 Obchodného zákonníka), žalovaný porušil svoje zákonné povinnosti vyplývajúce mu z výkonu funkcie konateľa.“ Súd prvej inštancie na uvedené reagoval v odôvodnení svojho rozhodnutia (ods. 3, 15, 27 a nasl.), jeho závery vedúce k zamietnutiu žaloby vyjadril najmä v ods. 32 a 33 odôvodnenia, pričom poukázal aj na ním citované zákonné ustanovenia, vrátane § 135a ods. 1 ObZ. Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí poukázal na obsah rozhodnutia súdu prvej inštancie, obsah odvolania, vzájomnú argumentáciu strán, citoval § 134 ObZ, celé znenie § 135a ObZ a na túto právnu úpravu nadväzujúce svoje precizujúce právne úvahy a závery vyjadril v ods. 23 a nasl. odôvodnenia. Len tým, že odvolací súd vo svojom rozhodnutí, potvrdzujúc rozhodnutie súdu prvej inštancie odkáže na jeho dôvody a niektoré dôvody doplní, či rozvinie, precizujúc tak odôvodnenie prvoinštančného rozhodnutia, s ktorým tvorí rozhodnutie odvolacieho súdu jeden celok, nedochádza k porušeniu práva strany na spravodlivý proces spočívajúcim v prekvapivom rozhodnutí.

57. To, že závery odvolacieho súdu, v relevantnej časti nadväzujúce na závery rozhodnutia súdu prvej inštancie vedúce k zamietnutiu žaloby, nekonvenujú tvrdeniam a právnenému názoru dovolateľa, v danom prípade neznamená ním tvrdenú vadu zmätočnosti v procesnom postupe súdov. Dovolateľ mal ako sporová strana v celom konaní pred súdmi nižších inštancií vytvorený dostatočný priestor na produkovanie dôkazov k ním poskytnutým tvrdeniam, ako aj k vlastnej právnej argumentácii, viažucej sa naprieč celým konaním aj na zhodné právne ustanovenia ObZ použité ako súdmi nižších inštancií, tak aj samotným žalobcom v jeho žalobe. Napokon na to, že oba súdy nižších inštancií dospeli k zhodnému a pre rozhodnutie vo veci samej kľúčovému záveru o neunesení dôkazného bremena na strane žalobcu vo vzťahu k základnej okolnosti pre úspešné uplatňovanie nároku na náhradu škody - existencie ušlého zisku na strane spoločnosti v rozhodnom období a v uplatnenej výške, nemajú podané dovolacie námietky žalobcu žiadny relevantný vplyv. K účelu základného práva na súdnu ochranu je potrebné podľa dovolacieho súdu zdôrazniť, že toto právo je treba vnímať „ako výsledkové“, t.j. právo, ktorému musí zodpovedať proces ako celok, teda nie len čiastkové rozhodnutia (či postupy) predchádzajúce konečnému rozhodnutiu (m.m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Uvedené bolo v posudzovanom prípade dodržané.

58. Podľa ústavného súdu, zo základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva aj zákaz tzv. prekvapivých rozhodnutí. O prekvapivé rozhodnutie ide aj v prípade, ak inštančne nadriadený (spravidla odvolací) súd úplne alebo podstatne zmení právne východiská, podľa ktorých bola vec dosiaľ posudzovaná, a neumožní účastníkom vyjadriť sa k tejto zmene. Typicky pôjde o zmenu právnej kvalifikácie relevantných skutkových zistení alebo rozhodujúcich skutkových okolností, a to za situácie, keď počas konania predchádzajúceho takejto zmene nemali strany pochybnosť o inej, dovtedy zvažovanej kvalifikácii (vychádzajúc z priamej informácie súdu alebo z iných podstatných skutočností). Prekvapivosť rozhodnutia môže spočívať v aplikácii právnej normy, ktorá dosiaľ v konaní nebola použitá sporovými stranami ani súdom, alebo v zmene právneho názoru súdu vyvolanej dôkazom vykonaným alebo skutočnosťou zistenou až v odvolacom konaní, ku ktorým sa účastník nemal možnosť vyjadriť. Posúdenie, či v danom prípade ide o prekvapivé rozhodnutie, bude vždy závisieť od konkrétnych skutkových okolností. Iba odlišná interpretácia totožného zákonného ustanovenia aplikovaného na zhodný skutkový stav nemôže spôsobiť prekvapivosť napadnutého rozhodnutia. (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS

52/2019 z 1. apríla 2020).

59. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho vyplýva, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za dostatočne zrozumiteľné, odôvodnené a logicky konzistentné. Odvolací súd výslovne poukázal na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP podľa ktorého, ak považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne, môže sa obmedziť iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Pritom v tej časti odôvodnenia, vo vzťahu ku ktorej sa s názorom súdu prvej inštancie nestotožnil, odvolací súd zreteľne odôvodnil, prečo s nimi nesúhlasil a uviedol svoje závery (táto časť nie je dovolaním namietaná a v zmysle § 440 CSP netvorí dovolací prieskum - pozn. dovolacieho súdu).

60. Dovolací súd tak v nadväznosti na vyššie uvedené uzatvára, že z napadnutého rozhodnutia, ako aj rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že v konaniach na súdoch nižších inštancií bola predmetom posudzovania otázka porušenia povinnosti žalovaného podľa § 135a ObZ, pričom oba súdy sa k tvrdenému porušeniu povinnosti v napadnutých rozhodnutiach vyjadrili a svoje závery odôvodnili. Dovolací súd tak v tomto procesnom postupe nevzhladol dovolateľom tvrdené porušenie ustanovenia § 382 CSP odvolacím súdom, keďže v odvolacom konaní neaplikoval ustanovenie právneho predpisu, ktoré by doposiaľ nebolo v konaní aplikované, alebo by nebola zvažovaná jeho aplikácia. V danom prípade neboli splnené kritériá prekvapivého rozhodnutia a zo strany odvolacieho súdu nedošlo k splneniu dôvodov pre postup podľa § 382 CSP, ako namieta dovolateľ.

61. Dovolací súd len pre úplnosť dodáva, že už skôr judikoval, že nejde o postup odvolacieho súdu v rozpore s ustanovením § 382 CSP, ak bez výzvy stranám sporu použije vo svojom rozhodnutí iné ustanovenie právneho predpisu ako súd prvej inštancie, ak už bolo predmetné ustanovenie aplikované v skoršom štádiu konania, alebo ak jeho možná aplikácia bola posudzovaná v predchádzajúcom kasačnom rozhodnutí odvolacieho súdu. To platí aj v prípade, že pri svojom rozhodovaní odvolací súd použil iné ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu ako súd prvej inštancie, pričom sa jeho aplikácie v ktoromkoľvek štádiu sporu domáhala strana sporu a zároveň druhá strana mala procesnú možnosť sa k jeho použitiu vyjadriť (sp. zn. 3Obdo/1/2019 z 26.02.2019, v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 4/2020 pod č. R 48/2020). Pokiaľ strana sporu sama v niektorom zo svojich vyjadrení navrhne aplikáciu ustanovení nejakého právneho predpisu a toto vyjadrenie je zaslané na vyjadrenie druhej strane sporu, nemá odvolací súd povinnosť vyzývať strany sporu na vyjadrenie sa k jeho prípadnej aplikácii. Právnym predpisom (alebo aj zákonným ustanovením), ktorý pri doterajšom rozhodovaní nebol použitý, je právny predpis (zákonné ustanovenia), o ktorého výklad a použitie nežiadala v priebehu konania žiadna zo sporových strán (sp. zn. 5Cdo/80/2019 z 25.02.2021). Účelom ustanovenia § 382 CSP je mechanizmus, ktorý má zaistiť predvídateľnosť postupov a právo strán na vyjadrenie sa k právnym otázkam, ktoré môžu významne ovplyvniť výsledok sporu, pričom v zmysle dovolateľom vznesenej námietky nedošlo k naplneniu dovolacieho dôvodu nesprávneho procesného postupu spočívajúceho v prekvapivom rozhodnutí, a teda k zmätočnej vady namietanej v zmysle kritérií podľa § 420 písm. f) CSP.

62. Dovolací súd záverom pripomína, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, hodnotením dôkazov (IV. ÚS 22/2004) a ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/2004). Rozhodnutie súdu, iné ako strana v konaní očakáva, resp. nesúhlas s rozhodnutím súdu, nie je a priori porušením práva na spravodlivý proces, ani princípu legitímneho očakávania rozhodovania súdu, ako ani princípu samotnej právnej istoty. Nemožno totiž stotožňovať právo na súdnu ochranu s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010).

63. Účelom dovolania ako výnimočného opravného prostriedku je v danom prípade podľa vymedzenia daného dovolaním (§ 440 CSP) identifikovať a napraviť zistené procesné pochybenia (vady zmätočnosti) najzávažnejšieho charakteru, dosahujúce až ústavnoprávny rozmer. Pre záver o

prípustnosti dovolania v zmysle ust. § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa, že došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k dovolateľom vymedzenému dôvodu skutočne došlo.

64. S poukazom na uvedené dovolací súd nevzhladol taký nedostatok v procesnom postupe odvolacieho súdu, ako ani v konaní predchádzajúcom vydaniu napadnutého rozhodnutia, ktoré by malo za následok porušenie práva na spravodlivý proces tak, ako to namieta dovolateľ. Dôvod, na základe ktorého rozhodnutie súdu prvej inštancie odvolací súd potvrdil, odvolací súd vysvetlil a zrozumiteľne zdôvodnil, opierajúc sa o relevantnú zákonnú úpravu. Rozhodnutie odvolacieho súdu obsahuje dostatočnú argumentáciu k podstatným odvolacím námietkam žalobcu a nie je ho možné považovať za nedostatočne odôvodnené, resp. prekvapivé. Námietka prekvapivého rozhodnutia odvolacieho súdu je nedôvodná, v danom prípade nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorá by znamenala porušenie práva žalobcu na spravodlivý súdny proces.

65. Obdobný záver dovolací súd prijal aj k námietke dovolateľa, že ním tvrdené skutočnosti ohľadom vypovedania nájomnej zmluvy a nezabezpečenia nových priestorov na výkon podnikateľskej činnosti, bez súhlasu druhého konateľa, žalovaný v konaní nerozporoval, a preto ich mal súd prvej inštancie považovať za nesporné v zmysle § 151 ods. 1 CSP. Jednak ide o námietky, ktoré sa neviažu na dôvody podstatné pre zamietnutie žaloby v danom prípade a jednak dovolací súd nezistil ich opodstatnenosť. Zo spisu totiž vyplýva, že žalovaný už v odpore namietal, že „žalobca si uplatňuje škodu vo forme ušlého zisku aj za obdobie, kedy už spoločnosť mala nového spoločníka a tiež nové sídlo v Košiciach (odo dňa 22.06.2018), a teda spoločnosť už mohla vykonávať podnikateľskú činnosť v inom mieste. Táto skutočnosť nebola v znaleckom posudku absolútne žiadnym spôsobom zohľadnená.“

66. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd považoval dovolanie aj v tejto časti ako neprípustné a nedôvodné a odmietol ho ako celok podľa § 447 písm. f) CSP.

67. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd v prípade odmietnutia dovolania nemusí odôvodňovať (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

68. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.